

Sygn. I C 72/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 stycznia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR del. Joanna Krzyżanowska
Protokolant:	Justyna Piotrowska

po rozpoznaniu w dniu 14 stycznia 2019 r. w Słupsku

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Bank S.A. w W.

przeciwko R. U.

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. zasądza od powoda (...) Banku Spółki Akcyjnej w W. na rzecz pozwanego R. U. kwotę 5417 zł (pięć tysięcy czterysta siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt I C 72/18

UZASADNIENIE

Powód, (...) Bank Spółka Akcyjna w W., wniósł przeciwko R. U. pozew w postępowaniu nakazowym o zapłatę 107.310,19 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia złożenia pozwu do dnia zapłaty. Na uzasadnienie powód wskazał, że 24 czerwca 2014 r. pozwany zawarł z Bankiem (...) S.A. umowę kredytu gotówkowego nr (...), na mocy której udzielono pozwanemu kredytu w wysokości 124.738,85 zł. Powód wyjaśnił, że 4 listopada 2016 r. nastąpiła fuzja prawna wydzielonej części (...) Banku (...) S.A. z (...) Bank Spółką Akcyjną. Wydzieloną część przedsiębiorstwa stanowiły m.in. wszystkie wierzytelności jakie przysługiwały Bankowi (...) S.A., poza wierzytelnościami wynikającymi z kredytów hipotecznych udzielanych osobom fizycznym. W związku z połączeniem (...) Bank Spółki Akcyjnej z wydzieloną częścią (...) Banku (...) S.A. na podstawie art. 531§ 1 ksh (...) Bank Spółka Akcyjna wstąpił we wszystkie prawa i obowiązki Banku (...) S.A., jako spółki dzielonej zgodnie z planem podziału, w tym w zakresie wierzytelności objętej przedmiotowym pozvem. Dalej powód wskazał, że pozwany zaprzestał dokonywania spłaty kredytu, a tym samym nie wywiązał się z umowy. Wobec tego powód wypowiedział umowę kredytu z 24 czerwca 2014 r., wzywając jednocześnie pozwanego do spłaty zadłużenia. Z uwagi na brak spłaty zaległości w terminie określonym w wypowiedzeniu umowy, zobowiązanie pozwanego z dniem 25 lutego 2017 r. zostało postawione w stan wymagalności. Powód powołując się na wystawiony wyciąg z ksiąg banku dodał, że na dochodzoną pozvem kwotę 107.310,19 zł składają się: 95.913,58 zł tytułem należności głównej, 4.580,17 zł tytułem odsetek umownych, 6.726,44 zł tytułem odsetek od zobowiązania przeterminowanego, 90.00 zł tytułem opłat.

W dniu 13 grudnia 2017 r. Sąd wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym zgodnie z żądaniem pozwu.

Od wydanego nakazu zapłaty pozwany złożył zarzuty domagając się oddalenia powództwa w całości oraz zasądzenia na jego rzecz od powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg. norm przepisanych. Pozwany zarzucił przede wszystkim, że strona powodowa nie udowodniła istnienia, wysokości oraz wymagalności wierzytelności dochodzonej pozwem. Nadto, z ostrożności procesowej, zgłosił zarzuty: nieważności umowy bankowej; braku wykazania przekazania przez powoda środków pieniężnych stronie pozwanej; braku wykazania wysokości odsetek naliczonych przez powoda; braku skutecznego wypowiedzenia umowy kredytu, skutkującego niewymagalnością roszczenia.

W obszernym uzasadnieniu zarzutów, pozwany, odwołując się licznie do orzecznictwa sądów powszechnych i Sądu Najwyższego, w tym dotyczącego kwestii rozkładu ciężaru dowodu, prekluzji dowodowej, podniósł, że powód winien przede wszystkim wykazać, że podpisał z pozwanym ważną i wiążącą strony umowę, że na jej podstawie udostępnił pozwanemu środki w konkretnej wysokości, że w prawidłowy sposób dokonał wypowiedzenia umowy i że pozwany jest dłużny ściśle określoną kwotą pieniężną. Obowiązkom tym powód, zdaniem pozwanego, nie sprostał. Powód nie dołączył bowiem do pozwu umowy z której wywodzi swoje roszczenie, w konsekwencji czego nie sposób jest zweryfikować jego zasadności. Wobec braku umowy kredytu, pozwany zakwestionował, by faktycznie została ona zawarta. Pozwany zakwestionował też umocowanie osoby podpisującej wyciąg z ksiąg banku do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych banku, zarzucając w konsekwencji powyższego, że wyciąg ten nie spełnia wymogów formalnych określonych w art 485§ 3 kpc w zw. z art. 95 ust. 1 prawa bankowego. Dalej pozwany zakwestionował, by powód wypłacił mu przewidzianą umową kwotę kredytu, podnosząc brak jakichkolwiek dowodów na tę okoliczność. Dodał, że powód nie przedstawił też żadnych wiarygodnych dowodów na wypowiedzenie umowy kredytowej, ani nie udowodnił wysokości roszczenia. Nie przedstawił bowiem powód rzetelnego obliczenia wysokości odsetek, ani nie wskazał rzeczywistej wartości rzekomo zaległego kapitału. Zarzucił, że przedstawione wyliczenia powoda są sporządzone „na oko”. Zakwestionował dowód z wyciągu z ksiąg banku, argumentując, że jest to dokument prywatny, z którym nie wiąże się żadne domniemanie prawne potwierdzające autentyczność danych w nim zawartych, zwłaszcza, że pozwany kwestionuje kwotę przedstawioną w wyciągu. Dalej pozwany zarzucił niewykazanie doręczenia mu regulaminu kredytu, ogólnych warunków umów, tabeli opłat i prowizji. Zaprzeczyła też by, jak wymaga tego przepis art. 384§1, otrzymała przed zawarciem umowy wzorzec umowy. W zakresie podniesionego zarzutu braku wymagalności dochodzonego pozwem roszczenia strona pozwana wskazała na naruszenie przez powoda art. 75 c ust. 1 prawa bankowego. Powodowy Bank zaniechał procedur restrukturyzacyjnej określonej w tym przepisie, co skutkuje bezwzględną nieważnością wypowiedzenia umowy kredytowej. Tym samym nie można uznać, ażeby roszczenie powoda było postawione w stan wymagalności, co pociąga za sobą konieczność oddalenia powództwa. Niezależnie od powyższego pozwany zarzucił, że powód nie dowiódł w sposób bezsporny, czy i kiedy umowa na którą się powołuje, została rozwiązana, co ma wpływ na samą wymagalność roszczenia oraz na sposób wyliczenia oprocentowania, jak i ewentualnie odsetki. Powód nie udowodnił, ażeby w niniejszej sprawie zachodziła jakakolwiek przesłanka wypowiedzenia umowy. Podał dalej, że nie można zakładać, iż jako wypowiedzenie umowy należy potraktować wniesienie pozwu. Pozwany zakwestionował też doręczenie mu tak wezwania do zapłaty jak i oświadczenia o wypowiedzeniu umowy kredytowej. Zakwestionował również umocowanie osoby, która wystawiła wezwanie do zapłaty z 26 czerwca 2017 r. Podniósł jednocześnie, że przedmiotowe wezwane nie może być traktowane jako wypowiedzenie umowy.

Strona powodowa w odpowiedzi na narzuty od nakazu zapłaty podtrzymała powództwo w całości. Na okoliczność istnienia umowy i jej treści, a w szczególności na okoliczność jej zawarcia, wysokości udzielonego kredytu oraz wypłaty środków, a nadto dla wykazania terminów płatności i wysokości rat oraz braku spłaty kredytu zgodnie z harmonogramem przedłożyła dodatkowo kserokopię niepoświadczoną za zgodność z oryginałem umowy kredytu gotówkowego nr (...) z 24 czerwca 2014 r. z załącznikami oraz wydruk historii uznań na rachunku dedykowanym do spłaty przedmiotowego kredytu. Podniosła wykazanie roszczenia odwołując się do dowodu z przedsądowego wezwania do zapłaty z 2 czerwca 2017 r., wyciągu z ksiąg banku z 8 listopada 2017 r. Nadto na okoliczność istnienia umowy, braku kwestionowania przez pozwanego wysokości zadłużenia, informowania pozwanego przez powoda o wysokości

zadłużenia powód przedłożył korespondencję mailową skierowaną przez pozwanego do powoda w dniach: 7 marca 2016 r., 20 września 2016 r., pismo powoda z 15 grudnia 2016 r. Wreszcie na okoliczność uznania przez pozwanego faktu wypowiedzenia umowy, złożenia przez pozwanego wniosku o restrukturyzację; uznania przez pozwanego roszczenia co do istoty oraz co do wymagalności, złożenia przez pozwanego wniosku o zawarcie ugody w zakresie spłaty roszczenia - przedłożyła wydruk mailowy z 27 stycznia 2016 r. Powód odwołał się do znajdujących się w aktach dokumentów jak i przedłożył dodatkowe dowody celem wykazania prawidłowego umocowania osoby podpisującej wyciąg z ksiąg banku oraz wezwanie do zapłaty.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 24 czerwca 2014 r. R. U. zawarł z Bankiem (...) gotówkowego o nr (...). Środki z tego kredytu zostały pozwanemu wypłacone. R. U. 7 marca 2016 r. zwrócił się drogą mailową do powoda z pytaniem o możliwość zawieszenia jednej raty kredytu. Następnie 20 września 2016 r. drogą mailową wystosował prośbę o zawieszenie rat kapitałowo-odsetkowych kredytu na okres 3 miesięcy począwszy od września 2016 r. Nadto powód składał wnioski o restrukturyzację, o wydłużenie okresu i zmniejszenie rat kredytu. Powód wypowiedział Umowę Kredytu gotówkowego nr (...). Pismem z 27 stycznia 2017 r. pozwany odnosząc się do wypowiedzianego kredytu wystosował do powoda propozycję zawarcia ugody o spłatę kapitału w ratach po 700 zł miesięcznie i umorzenie odsetek.

(dowód: korespondencja e-mail skierowana przez R. U. do powoda k.153, k.154-155, k.159)

Pismem z 26 czerwca 2017 r. powodowy Bank wezwał R. U. do zapłaty w terminie 7 dni pod rygorem skierowania sprawy na drogę sądową, wymagalnego zadłużenia z tytułu Umowy Kredytowej Nr (...) z 24 czerwca 2014 r., wskazując, że na dzień 25 czerwca 2017 r. wynosi ono 103.728,61 zł.

(dowód: kserokopia potwierdzona za zgodność z oryginałem przedsądowego wezwania do zapłaty z 26 czerwca 2017 r. k. 5)

W dniu 8 listopada 2017 r. powód wystawił wyciąg z ksiąg (...) Bank S.A. nr (...)/ (...)/AK, w którym stwierdzono, że w księgach (...) Banku Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. widnieje wymagalne zadłużenie R. U. w wysokości 107.310,19 zł z tytułu Umowy Kredytu gotówkowego nr (...) z 24 czerwca 2014 r. Na kwotę wymagalnego zadłużenia składają się należność główna (kapitał) w kwocie 95.913,58 zł; odsetki umowne w kwocie 4.580,17 zł; odsetki od zobowiązania przeterminowanego w kwocie 6.726,44 zł, opłaty w kwocie 90 zł. W W. wskazano, że od 8 listopada 2017 r. do dnia zapłaty na rzecz (...) Bank S.A. należne są również dalsze odsetki ustawowe za opóźnienie, naliczane od kwoty zadłużenia przeterminowanego tj. kwoty z tytułu niespłaconego zadłużenia w wysokości 2107.310,19 zł. Wyciąg został odpisany przez osobę upoważnioną.

(dowód: wyciąg z ksiąg (...) Bank S.A. k. 4, pełnomocnictwo k. 7, odpis KRS powoda k.35-52)

W dniu 4 listopada 2016 r. doszło do połączenia wydzielonej części (...) Banku (...) S.A. z (...) Bank Spółką Akcyjną z siedzibą W.. (...) Bank Spółka Akcyjna wstąpił we wszystkie prawa i obowiązki Banku (...) S.A. jako spółki dzielonej zgodnie z planem podziału, w tym w zakresie wierzytelności.

(bezsporne)

Sąd zważył co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie strona powodowa domagała się zapłaty z tytułu wierzytelności z Umowy Kredytu gotówkowego nr (...) zawartego z pozwanym 24 czerwca 2014 r.

Strona pozwana podniosła szereg zarzutów kwestionujących roszczenie co do zasady i co do wysokości. Zwraca uwagę, że zarzuty te były w przeważającej większości nieskonkretyzowane. Dla ich uszczegółowienia nie było wystarczające

przytoczenie fragmentów uzasadnienia orzeczeń zapadłych w innych sprawach. W argumentacji strona pozwana popadała też w niekonsekwencję. Wskazać tu chociażby można, że z jednej strony pozwany podważał, by strony zawarły umowę, z drugiej zaś podnosił zarzuty dotyczące jej nieważności, zawarcia w jej treści klauzul niedozwolonych. Argumentacja pozwanego sprowadzała się też często do negowania przedłożonych przez powoda dokumentów. Jednocześnie pozwany nie przedstawiał dowodów celem wykazania okoliczności przeciwnych. Pozwany skupiając się na wynikającej z art. 6 kc zasadzie rozkładu ciężaru dowodu pomijał, że obowiązek przedstawiania dowodów ciąży na obu stronach procesu. Zarzuty pozwanego sprowadzały się też często do kwestii związanych z prekluzją dowodową, przy czym stawiane były one w oderwaniu od okoliczności niniejszej sprawy, w tym w szczególności z pominięciem, że pozew złożony został w trybie nakazowym.

Z kolei strona powodowa przedkładając istotne dla pozytywnego dla niej rozstrzygnięcia dokumenty w formie kserokopii (nie potwierdzonych za zgodność z oryginałem), praktycznie zaniechała dowodzenia (o czym szerzej dalej), co pomimo pewnej niekonsekwencji w twierdzeniach strony pozwanej, ich niezasadności, skutkowało oddaleniem powództwa. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że powód, będący profesjonalistą, reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, powinien dołożyć wszelkiej staranności w dowodzeniu swojego roszczenia, w tym powinien mieć świadomość w zakresie mocy dowodowej przedkładanych dla wykazania zasadności roszczenia dokumentów.

Z racji takiej postawy stron w niniejszym, koniecznym zdaje się przypomnienie treści art. 3 kpc, stanowiącego, że strony postępowania obowiązane są dokonywać czynności procesowych zgodnie z dobrymi obyczajami, dawać wyjaśnienia co do okoliczności procesowych zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek oraz przedstawiać dowody.

W pierwszej kolejności zaznaczenia wymaga, że nie ulega wątpliwości, że strona powodowa, pomimo zakwestionowania przez pozwanego załączonej do odpowiedzi na zarzuty kserokopii umowy kredytu, nie złożyła do akt oryginału tego dokumentu, jak i że pełnomocnik powoda nie poświadczył złożonej kserokopii za zgodność z oryginałem. W konsekwencji, wobec brzmienia art. 129 kpc, Sąd nie mógł uznać złożonej kserokopii umowy za dokument mający moc dowodową. Nie sposób jest jednak zaakceptować stanowisko pozwanego, że powodowy Bank w ogóle nie udowodnił faktu zawarcia między stronami powyższej umowy kredytu jak i jej wykonania przez Bank. Zauważyć bowiem należy, że zawarcie tej umowy jak i jej wykonanie wynika z pozostałych przedłożonych przez powoda dowodów w postaci wydruków mailowych kierowanych przez pozwanego do powoda. Nie budzi wątpliwości, że wydruki z poczty elektronicznej stanowią „inny środek dowodowy” w rozumieniu art. 309 kpc. Na gruncie niniejszej sprawy wiarygodność przedmiotowych wydruków nie była podważana przez pozwanego w toku postępowania. Strona pozwana nie kwestionowała bowiem, że korespondencja mailowa w przedmiocie zawieszenia spłaty raty kredytu, udzielenia „wakacji od kredytu” pochodzi od niej, a jedynie podnosiła, że nie wynika z niej, by dotyczyła ona spornej umowy kredytowej. Stanowisko to jest o tyle niezrozumiałe, że w treści tej korespondencji pozwany odwołuje się wprost do przedmiotowej umowy wskazując jej numer i/lub datę zawarcia. Sąd nie miał żadnych wątpliwości, że wnioski, zapytania o odroczenie spłaty, o tzw. wakacje kredytowe dotyczą Umowy Kredytu gotówkowego nr (...) zawartego przez strony 24 czerwca 2014 r. Niezrozumiałe są też dla Sądu twierdzenia pozwanego, w których kwestionuje on udostępnienie środków zgodnie z tą umową, a to ze względu na fakt, że w korespondencji tej pozwany zwraca się o restrukturyzację kredytu. Zwrócić przy tym należy uwagę, że strona pozwana w istocie nie zaprzeczała kategorycznie, że nie spłacała rat kredytowych. Zasady doświadczenia życiowego nakazują uznać że skoro pozwany spłacał przez pewien okres czasu raty kredytowe, skoro wnosił o odroczenie ich spłaty, to musiały zostać mu wypłacone środki z tego kredytu. W tych realiach nieskuteczny też jest, zgłoszony na etapie postępowania sądowego, zarzut nieważności umowy.

Podsumowując, powód podolał obowiązkowi wykazania, że łączyła go z pozwanym Umowa Kredytu gotówkowego nr (...) z 24 czerwca 2014 r., z której wywodzi roszczenie i że została ona wykonana przez Bank tj., że powodowy Bank przekazał pozwanemu środki pieniężne określone w tej umowie.

Udowodnione również zostało, że przedmiotowa umowa została przez powoda wypowiedziana. Wynika to z treści maila skierowanego przez pozwanego do powoda w dniu 27 stycznia 2017 roku zawierającego propozycję ugodową, a w którym odwołuje się on wprost do wypowiedzenia mu umowy.

Zasadne natomiast okazały się, w powiązaniu z beczynnością dowodową strony powodowej zarzuty co do skuteczności wypowiedzenia umowy. Wobec braku dowodu w postaci Umowy Kredytu gotówkowego nr (...) z 24 czerwca 2014 r., oświadczenia o wypowiedzeniu tej umowy, i stanowiska procesowego pozwanego, nie sposób jest ustalić na jakiej podstawie umowa ta została wypowiedziana i czy zaistniały przesłanki do jej wypowiedzenia. Innymi słowy nie sposób ustalić, czy powód wypełnił procedurę skutecznego wypowiedzenia umowy, ani w jakim terminie to zrobił. Nie można zatem stwierdzić, czy oświadczenie o wypowiedzeniu umowy było skuteczne. Brak jest jakiegokolwiek dowodu pozwalającego na ustalenie, czy pozwany miał zaległość w spłacaniu kredytu, jaka było to zaległość, czy oświadczenie o wypowiedzeniu zawierało wszystkie niezbędne elementy. Już tylko z tych przyczyn, zachodzą podstawy do oddalenia niniejszego powództwa.

W konsekwencji zbędne stało się odnoszenie się do pozostałych zarzutów pozwanego, w tym tych dotyczących nie wykazania przez powoda wysokości zadłużenia w zakresie należności głównej jak i należności odsetkowych i kosztów. Ubocznie warto dodać, że powód nie udowodnił wysokości roszczenia i sposobu jego kalkulacji. Wobec kwestionowania wartości dowodowej wyciągu z ksiąg banku i braku innych dowodów, nie sposób zweryfikować, czy powodowi przysługuje roszczenie w wysokości wskazanej w pozwie. W tym zgodzić należy się z pozwanym, że wyciąg z ksiąg banku nie posiada w aktualnym stanie prawnym waloru dokumentu urzędowego. Nie oznacza to jednak, że nie ma on żadnej mocy dowodowej. Wyciąg taki stanowi bowiem dokument prywatny w rozumieniu art. 245 kpc, czyli stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. W odniesieniu do wyciągu z ksiąg banku, niezasadny okazał się też zarzut braku umocowania osoby go podpisującej. Powód dołączył bowiem poświadczony za zgodność z oryginałem przez występującego w sprawie radcę prawnego odpis pełnomocnictwa dla T. G., z którego wynika, jego umocowanie do działania w imieniu Banku polegającego na podpisywaniu wystawionych przez Bank wyciągów z ksiąg banku (k.7). Powód nie wykazał również daty, w której roszczenie stało się wymagalne. Nie można bowiem ustalić daty rozpoczęcia biegu terminu wypowiedzenia, a w konsekwencji i daty wygaśnięcia umowy. W tej sytuacji niemożliwa byłaby też ocena prawidłowości naliczeń w ewentualnej opinii biegłego, gdyż brak było danych, na jakich biegły mógłby się oprzeć (data skutecznego rozwiązania umowy, postawienie całego kredytu w stan wymagalności). Wobec niezłożenia przez powoda oryginału umowy kredytowej lub kopii potwierdzonej za zgodność z oryginałem brak było także danych dotyczących oprocentowania kredytu czy zasad naliczania odsetek karnych.

Podsumowując – o ile na podstawie załączonych przez powoda emaili pozwanego, których pochodzenia pozwany nie zakwestionował, można było przyjąć, że strony łączyła umowa kredytu i można domniemywać że została ona wykonana przez Bank (zostały wypłacone środki), to jednak powód nie udowodnił istnienia zadłużenia pozwanego w kwocie wskazanej w pozwie.

Z tych względów powództwo, na podstawie art. 6 k.c. stosowanego a contrario należało oddalić, o czym orzeczono w pkt. 1 sentencji.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w punkcie 2 wyroku na mocy przepisów art. 108 § 1 kpc w zw. z art. 98 i 99 kpc mając na względzie zasadę odpowiedzialności za wynik procesu. Na koszty te złożyło się wynagrodzenie zawodowego pełnomocnika pozwanego ustalone w oparciu o § 2 pkt. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jednolity Dz. U. 2018.265) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa (art. 1 ust. 1 punkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej w zw. z częścią IV załącznika do tej ustawy).